

Amsterdam, 9 juli 2024

Geachte commissie,

Namens Orkater, voor de podiumkunsten hét stadsgezelschap van Amsterdam, richten wij ons langs deze weg tot u en delen we belangrijke informatie naar aanleiding van de landelijke subsidieuitslagen en -adviezen (d.d. 3 juli 2024).

- DE CULTUURSECTOR IS EEN ECOSYSTEEM

Amateurkunst en cultuurparticipatie, cultuureducatie, kunstopleidingen, talentontwikkeling, startersregelingen, vlakke vloer podia, grote zalen, festivals, landelijk reizende gezelschappen, vernieuwers, internationale topinstituten - ze haken allemaal in elkaar als slagaders en haarvaten in de menselijke bloedsomloop.

Omdat het Kunstenplan werkt op basis van individuele toekenningen aan instellingen, kan er spanning ontstaan als een vitale functie in het ecosysteem getroffen wordt.

- ORKATER IS ZO'N VITALE FUNCTIE IN HET CULTURELE ECOSYSTEEM

Orkater is de 'scale-up' onder de podiumkunsten. We stellen jong makerstalent in staat nieuwe voorstellingen te ontwikkelen en aan het grote publiek te tonen.

Orkater staat op twee benen: een productietak van muziektheater en het talentontwikkelingsprogramma Orkater/De Nieuwkomers. Voor Orkater/De Nieuwkomers ligt er een positief advies als ontwikkelinstelling in de landelijke culturele basisinfrastructuur (671.375 euro). Voor overige producties van Orkater (vlakke vloer, locatie & grote zaal) besluit het FPK nu de aanvraag ondanks positief advies niet te honoreren (845.000 euro).

De consequentie hiervan is meer dan een halvering van landelijke subsidie en het wegvallen van 77% van onze Eigen Inkomsten & Publieksinkomsten. In feite dreigt het ene been nu te worden geamputeerd, wat het andere been -de ontwikkelingsfunctie- nu ook zeer wankel maakt. In augustus volgt een besluit van het Amsterdams fonds voor de kunst (aangevraagd: 685.208 euro).

Orkater heeft een makerstraditie die inmiddels 50 jaar omvat. In de achterliggende kunstenplanperiode is een nieuwe generatie aangetreden in de artistieke en zakelijke leiding. Het makersbestand is grondig vernieuwd en diverser geworden langs vele lijnen. De nieuwe voorstellingen vonden brede artistieke waardering. Tegen de stroom in namen de bezoekersaantallen 15% toe - meer dan de helft van die bezoekers was voor het eerst bij Orkater.

- ORKATER MAAKT ALS AMSTERDAMS STADSGEZELSCHAP VOOR HET HELE LAND

Een paar cijfers. Orkater draait met geld van het Fonds Podiumkunsten 130 speelbeurten per jaar. Die spelen we in 81 theaters en festivals in het hele land, waar we 67% van ons publiek buiten de vier grote steden treffen. We spelen 35 keer per jaar in Amsterdam.

Zo draagt Orkater bij aan het breed gedragen principe van geografische spreiding. Toch noemt het FPK de bijdrage aan deze doelstelling 'beperkt'. Het enkel feit dat een gezelschap gevestigd is in een postcodegebied beginnend met 10 leidt overigens al tot twee punten aftrek in de puntentelling.

Theaterprogrammeurs en directeurs uit het hele land onderschrijven de betekenis van Orkater voor hun programmering:

“Orkater is een vaste waarde in de programmering van Het Nationale Theater. Ze bedienen de volledige keten van Nieuwkomers in onze vlakke vloer zalen tot hun grote producties in de steeds uitverkochte Koninklijke Schouwburg. We ontvangen veel en divers publiek bij al hun voorstellingen. Als het brede aanbod van Orkater verdwijnt dan raken wij dit zorgvuldig opgebouwde publiek en de -relatief hoge- eigen inkomsten uit de recettes kwijt. Het gat in het programma, publiek en inkomsten kunnen we niet zomaar opvullen met andere programmering.

Het publiek zal de dupe zijn want het sterke merk trek veel mensen over de streep, die win je niet zomaar terug.” – 5.1, 2, e directeur Theater, Het Nationale Theater

- POSITIEF BEOORDEELD, NIET GEHONOREERD

Orkater krijgt een positief advies van het Fonds Podiumkunsten, maar vanwege een gebrek aan budget besluit het FPK de aanvraag voor categorie III (845 duizend euro) niet te honoreren.

Bij de verschillende landelijke fondsen zijn er opvallend veel Amsterdamse instellingen die op deze manier 'onder de zaaglijn' zijn beland.

FPK

I

Amstel Quartet	(100.000)
Club Classique	(160.000)
De Gemeenschap	(160.000)
Mime Wave	(160.000)
PRJCT Amsterdam	(160.000)
Jazz in Motion	(100.000)
't Barre Land	(160.000)
Tijd van de Wolf	(160.000)

II

George Tobal	(250.000)
RAST	(250.000)
TENT huis circus	(485.000)

III

Warme Winkel	(725.000)
Orkater	(845.000)

Mondriaanfonds

Kunstpodium Basis

Captain Hoek (225.000)

Kunstverein (225.000)

Nieuw Dakota (225.000)

Fonds Cultuurparticipatie

De Meervaart (1.600.000)

Leerorkest NL (2.267.000, is uiteindelijk 660.398 geworden)

Nowhere (1.300.000)

Ricciotti Ensemble (1.200.000)

Tolhuistuin (250.000) c-creatie

Pakhuis de Zwijger (500.000) co-creatie

Natuurlijk zijn er ook diverse nieuwkomers in Amsterdam voor het eerst gehonoreerd, waarvoor zij allen een hartelijke felicitatie verdienen. Ook zijn er instellingen met een negatief advies. Voor bovenstaande categorie kunnen we echter stellen dat deze onredelijk getroffen worden door het geografisch spreidingsbeleid.

- VRAAG VOOR DE GEMEENTE AMSTERDAM

De uitkomst van de landelijke ronde maakt duidelijk dat mede onder invloed van de spreidingsbeleid een aantal vitale Amsterdamse instellingen waaronder Orkater getroffen worden. We kunnen ons voorstellen dat het voor u als commissie ook een klap is. Legt u zich neer bij deze desinvestering ten gunste van de regio? Of zorgt u ervoor dat het Amsterdamse ecosysteem op de been blijft?

Ten overvloede attenderen wij u erop dat AEF in opdracht van de Amsterdamse Kunstraad geadviseerd heeft om zeker € 37 miljoen meer budget toe te voegen op het budget van € 160 miljoen voor het Amsterdamse kunstenplan.

Wij hebben waardering voor de inzet van het stadsbestuur om te midden van allerlei andere financiële uitdagingen het budget voor kunst en cultuur tenminste op peil te houden. De adviezen van de landelijke fondsen maken des te meer duidelijk dat het AEF-advies nog altijd zeer actueel is.

Met vriendelijke groet,

5.1, 2, e (Zakelijk Directeur Orkater)

5.1, 2, e (Algemeen Directeur Orkater)